

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 165 Податкового
кодексу України щодо невиключення до оподатковуваного доходу платника податку суми
щомісячної державної допомоги працівникам підприємств паливно-енергетичного
комплексу, житлово-комунального господарства, залізничного транспорту загального
користування, залученим до аварійно-відновлювальних робіт»
(далі – законопроект)

I. Визначення проблеми

Цінуючи самовіддану працю працівників паливно-енергетичного комплексу, житлово-комунального господарства та залізничного транспорту загального користування, які безпосередньо залучені до виконання невідкладних аварійно-відновлювальних робіт під час ліквідації наслідків обстрілів Російською Федерацією об'єктів критичної інфраструктури, а також їх внесок у забезпечення стійкості країни, та на виконання пункту 4.1 протоколу засідання Кабінету Міністрів України від 14.01.2026 № 7 щодо опрацювання питання запровадження механізму надання державної допомоги працівникам робітничих професій, які безпосередньо беруть участь у виконанні аварійно-відновлювальних робіт у січні – березні 2026 року на об'єктах електропостачання, газопостачання, водопостачання, водовідведення, виробництва теплової енергії, теплопостачання, Урядом було затверджено постанову Кабінету Міністрів України від 23.01.2026 № 76 «Про реалізацію експериментального проекту щодо надання державної допомоги працівникам підприємств паливно-енергетичного комплексу, житлово-комунального господарства, залізничного транспорту загального користування, залученим до аварійно-відновлювальних робіт» (далі – Постанова № 76), якою затверджено Порядок реалізації експериментального проекту щодо надання державної допомоги працівникам підприємств паливно-енергетичного комплексу, житлово-комунального господарства, залізничного транспорту загального користування, залученим до аварійно-відновлювальних робіт (далі – Порядок № 76).

Враховуючи ймовірність продовження збройної агресії Російської Федерації та її наслідки для функціонування підприємств критичної інфраструктури, експериментальний проект може бути продовжено в опалювальному сезоні 2026/2027 років за рішенням Уряду.

Державна допомога надається працівникам у розмірі 20 тис. гривень за кожний відпрацьований звітний місяць шляхом перерахування коштів на їх поточні рахунки в банках. Видатки на державну допомогу здійснюються на безповоротній основі за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету, виділених на підставі окремих рішень Кабінету Міністрів України Міністерству енергетики України та Міністерству розвитку громад та територій України.

Відповідно до законодавства України зазначена сума державної допомоги підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) і військовим збором на загальних підставах, що зменшує фактичний розмір фінансової підтримки працівників.

З метою забезпечення отримання працівниками державної допомоги у повному обсязі, а саме в розмірі 20 тис. гривень за кожний відпрацьований звітний місяць, суму оподаткування слід враховувати в обсязі бюджетного фінансування, що збільшує його на 5 % (військовий збір) та 18 % (ПДФО).

Крім того, сума державної допомоги підлягає нарахуванню єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Зазначене оподаткування збільшує обсяг бюджетного фінансування (з урахування військового збору та ПДФО) ще на 22 %, що відповідно збільшує навантаження на державний бюджет.

У зв'язку з цим виникає необхідність включення до переліку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку, звільненого від оподаткування згідно з статтею 165 Податкового кодексу України, суми державної допомоги, яка надається

відповідно до Порядку № 76.

Законопроект розроблено на виконання пункту 4 Постанови № 76, яким передбачено завдання Міністерству енергетики України та Міністерству розвитку громад та територій України подати Кабінетові Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цією постановою пропозиції стосовно внесення змін до законодавчих актів щодо врегулювання питань надання державної допомоги працівникам, залученим до аварійно-відновлювальних робіт. Законопроект передбачає внесення зміни до підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України шляхом встановлення, що суми щомісячної державної допомоги не включаються до загального місячного оподатковуваного доходу платника податку.

Прийняття законопроекту дозволить розв'язати такі проблеми:

забезпечити виплату державної допомоги працівникам у повному обсязі без утримання ПДФО та військового збору;

зменшити навантаження на державний бюджет;

сприяти оптимізації адміністрування податків;

забезпечити збереження кадрового потенціалу.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання		+
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

Проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів. Законопроект передбачає розв'язання зазначеної проблеми шляхом внесення зміни до підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України. Зміною пропонується не включати до загального місячного оподатковуваного доходу платника податку суми щомісячної державної допомоги, яка надається відповідно до Постанови № 76.

II. Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання законопроекту є врегулювання питання щодо звільнення від оподаткування суми державної допомоги, яка надається у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, працівникам підприємств паливно-енергетичного комплексу, житлово-комунального господарства незалежно від форми власності, залізничного транспорту загального користування, які безпосередньо залучені до аварійно-відновлювальних робіт. Це сприятиме отриманню працівниками державної допомоги у повному обсязі без утримання ПДФО і військового збору, зменшенню навантаження на державний бюджет та оптимізації адміністрування податків.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення існуючої ситуації без змін	Не забезпечить виплату державної допомоги працівникам у повному обсязі без утримання ПДФО і військового збору, призведе до збільшення навантаження на державний

	бюджет та ускладнить адміністрування податків.
Альтернатива 2 Прийняття законопроекту	Прийняття законопроекту є оптимальним способом вирішення проблеми, визначеної у розділі I цього аналізу регуляторного впливу.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття законопроекту	Зменшення навантаження на державний бюджет та оптимізація адміністрування податків.	Відсутні. Сума оподаткування державної допомоги, що має бути врахована в обсязі бюджетного фінансування, сплачується до державного бюджету.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.	Зменшення державної підтримки може сприяти відтоку кадрів, що суттєво вплине на оперативність ліквідації наслідків масованих ракетно-дронових ударів по об'єктах критичної інфраструктури та становитиме загрозу для енергетичної стійкості держави.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття законопроекту	Отримання працівниками державної допомоги у повному обсязі без утримання ПДФО і військового збору. Фінансова підтримка працівників сприятиме збереженню кадрового потенціалу. Забезпечення оперативного відновлення функціонування підприємств критичної інфраструктури в надскладних умовах військового стану.	Відсутні.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Державна допомога зменшиться на суму оподаткування.

		Зменшення фінансової підтримки сприятиме відтоку професійного персоналу. Неукомплектованість аварійно-ремонтних бригад може негативно вплинути на оперативність ліквідації наслідків обстрілів та становитиме загрозу для енергетичної стійкості держави.
--	--	---

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання не проводилася, оскільки положення законопроекту на них не поширюються. Зміни, передбачені законопроектом, не матимуть впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Прийняття законопроекту	4	У разі прийняття законопроекту мета його ухвалення буде досягнута повною мірою. Проблема втратить актуальність, що забезпечить працівникам отримання державної допомоги у повному обсязі без створення надмірного навантаження на державний бюджет.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	1	У разі відсутності змін проблема залишиться невирішеною. Зменшення розміру фінансової допомоги може спричинити відтоку кадрів, що негативно позначиться на оперативності ліквідації наслідків масованих ракетно-дронових ударів на об'єктах критичної інфраструктури, та несе загрозу для енергетичної стійкості держави.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття законопроекту	Прийняття законопроекту забезпечить працівникам отримання державної допомоги у повному обсязі без створення перевантаження на державний бюджет.	Відсутні	У разі прийняття законопроекту ціль державного регулювання буде досягнута повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні визначеної проблеми.

Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Відтік кадрів, що суттєво вплине на оперативність ліквідації наслідків масованих ракетно-дронових ударів по об'єктах критичної інфраструктури та становитиме загрозу для енергетичної стійкості держави.	У разі залишення існуючої ситуації без змін, розмір державної допомоги скоротиться, що не забезпечить досягнення поставленої мети.
--	----------	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Прийняття законопроекту	Прийняття законопроекту забезпечує повною мірою досягнення цілі державного регулювання відповідно до вимог нормативно-правових актів у сфері оподаткування.	Відсутні.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Не забезпечує врегулювання визначеної проблеми.	Збереження існуючої ситуації створює загрозу невирішення проблеми.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом вирішення визначених проблемних питань є прийняття законопроекту та фактична реалізація його положень.

Для впровадження законопроекту необхідно здійснити такі організаційні заходи:

провести процедуру погодження законопроекту із заінтересованими центральними органами виконавчої влади;

забезпечити інформування громадськості про положення законопроекту шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України (<https://mev.gov.ua/regulatory/notice>);

забезпечити подання законопроекту на розгляд Кабінету Міністрів України та подальше його схвалення Верховною Радою України.

Прийняття законопроекту не призведе до непередбачуваних наслідків, а очікуваних негативних наслідків у разі його ухвалення не прогнозується.

Ризиків впливу зовнішніх факторів на дію законопроекту відсутні.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація законопроекту не потребує додаткових витрат державного бюджету.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії законопроекту не обмежується у часі, що забезпечує можливість розв'язання визначеної проблеми та досягнення цілей державного регулювання у разі продовження дії Порядку № 76 або запровадження нового експериментального проекту щодо надання

державної допомоги працівникам, залученим до аварійно-відновлювальних робіт, у разі прийняття Урядом відповідного рішення.

Законопроект набирає чинності відповідно до законодавства України з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Обов'язковими показниками результативності законопроекту є:

розмір видатків резервного фонду державного бюджету, виділених на підставі окремих рішень Кабінету Міністрів України Міністерству енергетики України та Міністерству розвитку громад та територій України;

кількість отримувачів державної допомоги;

кількість скарг / звернень громадян, пов'язаних з дією законопроекту;

кількість відновлених об'єктів критичної інфраструктури внаслідок реалізації положень законопроекту.

Розмір видатків державного бюджету, пов'язаних із дією законопроекту, не оцінюється, у зв'язку з відсутністю даних, необхідних для проведення відповідних розрахунків, зокрема щодо кількості отримувачів державної допомоги у наступному опалювальному періоді.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності проєкту Закону України буде здійснюватися Міністерством енергетики України відповідно до статті 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Відстеження результативності дії проєкту Закону України буде здійснюватися Міністерством енергетики України статистичним методом на основі аналізу показників його результативності.

Базове відстеження результативності проєкту Закону України здійснюватиметься протягом року після набрання ним чинності шляхом аналізу статистичних даних.

Повторне відстеження проєкту Закону України здійснюватиметься не пізніше двох років з дня набрання ним чинності.

Періодичні відстеження результативності проєкту Закону України будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження його результативності.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр енергетики України**

«___» _____ 2026 року

Денис ШМИГАЛЬ